

„Złote runo - sztuka Gruzji” w Muzeum Narodowym w Krakowie

2024-04-19

Muzeum Narodowe w Krakowie zaprasza na pierwszą nie tylko w Polsce, ale też w Europie tak wszechstronną, panoramiczną i obszerną wystawę sztuki gruzińskiej. „Złote runo - sztuka Gruzji” można oglądać w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie do 15 września.

Wystawa obejmuje sztukę od najstarszych śladów ludzkiej aktywności przez zachwycające, starożytne przykłady złota Kolchidy, kamienne stele wczesnego średniowiecza, mieniące się feerią barw średniowieczne kodeksy iluminowane, nowożytne stroje, militaria, przez pejzaże ilustrujące zmieniające się oblicza Tbilisi i malarstwo Pirosmaniego, po sztukę awangardową XX wieku, z uwzględnieniem wkładu w jej rozwój polskich artystów, którzy swoje losy związali z tym pięknym i niezwykłym krajem.

- Gruzja, mimo geograficznego oddalenia, jest dla nas krajem bliskim z wielu powodów, w tym także ze względu na kontakty artystyczne i działalność polskich twórców na gruzińskiej ziemi. Mimo to nie prezentowano dotąd w Polsce fascynującego dziedzictwa kulturowego Gruzji w takiej skali, jaką przedstawia nasza wystawa, która zwraca ponadto uwagę na znaczenie tego dziedzictwa dla całej kultury europejskiej. Prezentacja stanowi tym samym nowe otwarcie w naszych wzajemnych relacjach i jest okazją, aby tym bardziej docenić wartość historyczną i klasę artystyczną sztuki gruzińskiej. Warto podkreślić, że dzięki znakomitej współpracy z prestiżowymi instytucjami gruzińskimi możemy zaprezentować w Krakowie dzieła najwyższej klasy, co nadaje wystawie szczególną rangę, nie tylko w skali polskiego muzealnictwa – prof. dr hab. Andrzej Szczerski, Dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie.

Ekspozycja jest owocem wieloletniej współpracy z trzydziestoma gruzińskimi instytucjami kultury. Partnerem strategicznym jest Gruzjińskie Muzeum Narodowe. Szczególne znaczenie w powstawaniu wystawy miał także Gruzjiński Pałac Sztuki – Muzeum Historii Kultury. Całkowita lista ponad 700 obiektów obejmuje zbiory także innych partnerskich instytucji, do których należą m. in. Państwowe Muzeum Historyczne w Kutaisi, Muzeum Historii i Architektury Pałaców Dadianich, Muzeum Archeologiczne w Batumi, Gruzjińskie Narodowe Centrum Rękopisów im. Kornelego Kekelidzego. Do Krakowa przyjechały również eksponaty z Berlina, Londynu i Paryża.

- Wystawa ma charakter przekrojowy. Przestrzeń została podzielona na dziesięć sekcji prezentujących panoramę kultury gruzińskiej od czasów najdawniejszych po awangardę. Motywem przewodnim jest postać ludzka w jej kolejnych odstonach, zmieniających się wraz z epokami, którym można ją przypisać. Sztuka, nawet jeśli intencjonalnie miała służyć bogom, tworzona była przez ludzi dla ludzi. Wydaje mi się, że śledzenie przemian w tym zakresie jest fascynujące samo w sobie – gdy zaczynamy od idoli sprzed siedmiu tysięcy lat, z sumarycznie ujętymi cechami antropomorficznymi, przez złotą figurkę młodzieńca z Kolchidy, postacie świętych władców i ich patronów w Gruzji średniowiecznej, następnie pierwsze portrety i XIX-wieczne fotografie, po futurystyczną wizję uskrzydłonego malarza w obrazie Petre Occhelego (1907–1937) – prof. dr hab. Mirosław Kruk, kurator wystawy ze strony polskiej, Muzeum Narodowe w Krakowie.

Złote runo – tytułowy motyw wystawy gruzińskiej, wywodzi się z najstarszych przekazów greckiej mitologii. To niezwykła opowieść o szaleńczej odwadze kilkudziesięciu greckich śmiałków zwabionych opowieściami o krainie, w której przechowywane było złote runo

(niewątpliwie synonim większych bogactw). Bohaterowie wyprawili się w nieznaną w nadziei, że uda się im dotrzeć do mitycznego miejsca i owo złoto zdobyć. Dzisiaj złoto z Kolchidy można oglądać w Krakowie, prawdziwe bogactwo wyrafinowanej sztuki antycznego złotnictwa. Eksplorując wystawę, zwiedzający ma okazję przekonać się, że Gruzja jest w istocie kolebką światowego winiarstwa. Demonstrujemy fascynujące znaleziska archeologiczne, w tym najstarsze narzędzia rolnicze, świadectwa narodzin metalurgii oraz antyczną ceramikę. Przyjęcie chrześcijaństwa przypomną wspaniałe kamienne stele, powstałe wiele wieków, zanim nowa religia pojawiła się w Polsce. Pokazujemy zabytki gruzińskiego piśmiennictwa z różnorodnymi wersjami alfabetu, jak również różne odmiany kultury muzycznej. Nerwem państwa gruzińskiego jest jego stolica, dlatego prezentujemy ikonografię Tbilisi, historię miasta i jego przemiany. Nie zabraknie także silnych związków kulturowych z Polską. Wystawa jest okazją, by zaprezentować artystów polskich działających w Gruzji na przełomie XIX i XX wieku, a także polskich twórców awangardy gruzińskiej, której przedstawicielem był m. in. Zygmunt Waliszewski. W osobnej sekcji zostanie zaprezentowane malarstwo Pirosmianego, najsłynniejszego gruzińskiego artysty, który w swoich pracach łączył motywy życia codziennego z gruzińską tradycją.

Wystawa objęta jest honorowym patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Pana Bartłomieja Sienkiewicza oraz Pani Thei Tsulukiani – Wicepremier Gruzji, Minister Kultury i Sportu Gruzji. Wystawę dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.